

(1942 -)

AV. İBRAHİM ÜNLÜ

Bir dönem Risale-i Nur talebeleri amansız ve acımasız takip altındaydı... Nur'a gönül veren mazlumlar binlerce kere muhakeme edildi... Sayısı bile tam olarak tespit edilemeyecek kadar çoktu bu davalar... Mahkeme salonları, hapisane koşulları nurcularla dolup boşalıyordu... Beraat alınıyor tekrar baskın, tekrar hapisane... Çile bitmiyordu... Zulüm devam ediyordu... Facia yaşanmıştı bu mübarek Anadolu topraklarında...

Laf olsun, edebiyat yapalım diye yazmıyoruz bunları... Mübalağa, abartı yok... Ne yazık ki yaşandı bu ceberut devir. Avukatlar vardı... Sayıları çok azdı avukatların... Bir elin parmakları kadardılar... Sayılabilecek kadar az idiler... Onlar yapıyordu bu mazlum ve maznunların savunmasını...

Talebimiz üzerine Av. Gültekin Sarıgül Risale-i Nur'un avukatlarını hizmetin akış tarihini de dikkate alarak şöyle sıralamıştır:

1. Üstad'ımız Bediüzzaman Hazretlerinin davalarına giren avukatlar: Ahmed Hikmet Gönen, Ziya Sönmez, Abdurrahman Şeref Laç, Mihri Halev.
2. Binlerce defa nur talebelerinin Risale-i Nur davalarına giren avukatlar: Bekir Berk, Gültekin Sarıgül.
3. Nur Talebelerinin bazı davalarına giren avukatlar: Necdet Doğanata, Hüsameddin Akmumcu, Ali Haydar Aksay.
4. Nur talebelerinin daha sonraki yıllarda davalarına giren avukatlar: Reşat Yazak, İbrahim Hilmi Ünlü.

Allah hepsinden razı olsun. Âmin... Âmin... Âmin...

Gültekin Sarıgül Ağabeyin sıralamasına göre Risale-i Nur mahkemelerinin son dönemlerine yetişen Avukat İbrahim Ünlü ağabeyle 13 Nisan 2014 tarihinde İstanbul Topkapı Nusret Dersanesinde buluştuk. 1942 Bolvadin doğumlu İbrahim ağabeye çocukluğunda gördüğü Bediüzzaman Hazretlerini sorarak başladık röportajımıza. İlerleyen dakikalarda ailesini ve diğer ağabeyleri sorduk... Ve elbette kendisiyle ilgili Risale-i Nur davalarının seyrini de sorup dinledik ve kaydettik. İbrahim Ünlü çok sayıda belge verdi bize. Bunların bazılarını yayınlıyoruz.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, Demokrat Parti'nin 1950'de iktidara gelmesiyle birlikte, Isparta-Emirdağ-Eskişehir üçgeninde belli aralıklarla otomobiliyle seyahat edebilecek kadar -kısmen de olsa- hürriyetine kavuşmuştu. Bolvadin bu güzergâhın içinde kalıyordu. Her halükarda Hz. Üstad'ın otomobili Bolvadin'in içinden geçme durumundaydı. Hem de, çocukken selamladığı Üstad'ın istikbalde fedakâr avukatlarından birisi olacak olan İbrahim Hilmi Ünlü'nün doğup büyüdüğü, çocukluğunu geçirdiği evin tam önünden geçiyordu bu aziz misafir. Haliyle küçük İbrahim Hilmi, Bediüzzaman'ın Tarihçe-i Hayat kitabında işaret edilen çocuklardan birisi oluyordu. Sadece o değil; bütünüyle, aile boyu nur talebesi olan Anne, baba ve sekiz kardeş evlerinin hemen önünden geçen bu büyük yolcunun yakın menzilinde kalıyor; arabasının tekerini, kornasının sesini duyuyor, koşuyorlar selam veriyorlar, selam alıyorlardı...

Tarihçe-i Hayat, Bolvadin çocuklarını ve annelerini şöyle anlatıyor: "Bir zaman, Bolvadin Kazasından geçerken, üstadın geldiğini gören ilk ve orta mekteb talebeleri, bilâ-istisna hepsi mektebin bahçesinden çıkararak arabanın etrafını alıp selâm veriyorlardı; ve lisan-ı halleriyle "Hoş geldiniz" diyerek tebriklerini ve minnetdarlıklarını takdim ediyorlardı. ... Anneleri hep Nur Talebeleri olan Bolvadin mâsumlarının samimî alâkalarının sebebi bu idi. denmektedir." (T.Hayat 160)

Hatıralarında okunacağı gibi İbrahim Hilmi Ağabey, Risale-i Nur davalarının efsanevi avukatı merhum Bekir Berk'in teklifiyle 'Hukuk' mesleğini seçiyor ve daha talebeliğinden itibaren Bekir Berk'in beşer takatinin

sınırlarını zorlayan iş yükünü paylaşıyor. Bekir Berk'in hasb-el kader avukatlığı bırakıp, yurt dışına ayrılmasından sonra yarım kalan davaların yükü de üzerinde kalıyor. İbrahim Ünlü, dünyevi işler için bir kere bile vekâlet almadığını söyledi bize.

Risale-i Nur eserlerinin 1975'den itibaren ilk defa resmen basımını yapan 'Sözler Yayımevi'nin kurulmasında Avukat İbrahim Ünlü'nün, ağabeylere yaptığı telkin ve tavsiyelerin büyük payı olduğu hatıralarından okunacak. Bu hususta oldukça ayrıntılı bilgiler verdi bize. Çok merak edilen tevafuklu Kur'an'ın matbaalarda tab edilmesi öncesinde yaşanan hadiseler ve açılan davlar hakkında da konuştu İbrahim Ünlü. Bu davaların avukatı olarak geniş bilgiler edindik kendisinden.

Avukat İbrahim Ünlü'ye nasip olan önemli bir hizmet dava var... O da; 1984 yılında Risale-i Nur kitapları hakkında Genel Kurmay'dan Adalet Bakanlığına, oradan da İstanbul Savcılığına gelen bir yazı üzerine Risale-i Nur Külliyyatı'nın tamamı için İstanbul Cumhuriyet Savcılığından çıkarttığı 'Takipsizlik Kararı'dır. Detaylı bilgiler gelecek...

İbrahim Ağabeyin hatıralarını yazıp düzenledikten sonra birkaç kere tashihatını yaptırdım. Bazı eklemeler ve düzeltmeler yaptım...

İbrahim Hilmi Ünlü Anlatıyor:

1942 Afyon/Bolvadin doğumluyum. İlk, orta ve lise tahsilimi Bolvadin'de yaptım. O tarihlerde Üstad Bediüzzaman Hazretleri hakkında babam ve annem vasıtasıyla bilgi sahibi olmuştum. Risale-i Nur'u ilk defa Hür Adam ismiyle İstanbul'da neşredilmekte olan gazetenin nüshalarında tefrika edilen Âsay-ı Mûsa kitabı ile okumaya başladım.

1962 yılında üniversite imtihanlarına İstanbul ve Ankara'da girdim. O zaman YÖK yoktu, imtihan usulü farklıydı. İstanbul'da Edebiyat Fakültesi Arab Dili Ve Edebiyatı'nı, bir de Hukuk Fakültesi'ni kazandım. Daha İstanbul'dayım. Av. Bekir Berk ağabeyin Bolvadin'de takip ettiği Risale-i Nur davaları nedeniyle -babam kendisiyle ilgilenirdi- benim hangi fakülteyi tercih etmem hususunu konuşmuş olmalı ki Bekir ağabey Hukuk Fakültesine girmem konusunda fikir ve teklifini söylemiş. Babam da bana bildirdi. Bu istişari beyanlar karşısında 1962-1963 senesinde İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne kaydımı yaptırdım. Fakültenin 1971'de mezun oldum ve avukatlık stajımı da yine İstanbul'da yaptım. 1996'da emekli oldum. 1962'den buyana hep İstanbul'da oldum, İstanbul'a yerleştim.

Babam Abdulkadir Ünlü ve Annem Ümmühan Ünlü ikisi de Risale-i Nur talebesiydi. Babamın Hz. Üstad'la -bilhassa Emirdağ'da- çok görüşmeleri olmuştu. Sekiz kardeşiz; İsmail Hakkı, Yunus Vehbi, Mehmed Hadi, Ahmet Vehbi, İbrahim Hilmi, Mahmut Şahabettin, Emine Dudu ve Said Nurettin... Gördüğün gibi hep çift isimliyiz. Kardeşlerimin de hepsi nur talebesidir, elhamdülillah. Emirdağ'dan Hamza Emek Ağabey ile de akrabayız. Çalışkanlar Hanedanı da uzaktan akrabamızdır. Annemin, Üstad'ın hanım talebelerinden Şahide Yüksel teyzeyle ve diğer Nur Talebesi hanımlarla birlikteliği daima olagelmıştır. Yine Nur Talebesi hanımlardan Hacı Zehra anne ile de çok samimiydi; kendi tabiriyle onunla 'ahiret kardeşliği' hep devam ede gelmiştir.

BEDİÜZZAMAN'IN OTOMOBİLİ EVİMİZİN ÖNÜNDE GEÇİYORDU

Üstad'ımız Bediüzzaman Hazretlerini görmeden daha önce Risale-i Nur'dan haberdar olmuştuk. Ama evimizde henüz eserlerden yoktu. Sinan Omur tarafından Hür Adam diye bir gazete neşrediliyordu. O gazetede Asâ-yı Mûsa kitabı tefrika ediliyordu. Babam da annem de bu yazıyı okumamızı istemişlerdi. İşte ilk olarak Asâ-yı Mûsa kitabını oradan okudum. Hür Adam Gazetesine ailem hisse senedi şeklinde ortaktı.

Üstad'ımız Bediüzzaman Hazretleri, Emirdağ-Bolvadin-Isparta güzergâhından otomobiliyle sıkça geçiyordu. Evimiz Bolvadin'de ana cadde üzerinde olduğu için, Üstad'ın arabası bizim evin önünden de geçmiş oluyordu.

Ben ve kardeşlerim, daha doğrusu bütün aile efradımız ve Bolvadin halkı Üstad'ın arabasının korna sesini biliyor; evin içinde de olsak bu sesi tanıyor ve duyar duymaz 'Bediüzzaman geçiyor' diye hemen yola koşuyorduk. Yalnız Üstad Hazretleri Bolvadin'de fazla duraklamazdı, araba seri bir şekilde geçerdi. Biz Üstad'ı, taksinin arka koltuğunda oturur vaziyette görüyorduk hep. Hz. Üstad da ellerini, avucunu dua eder tarzda açar bizlerin selamlarına mukabele eder geçer giderdi. Arabasının peşinden çocuklar olarak koştuğumuz da oluyordu. Yalnız şunu tashih edeyim; Emirdağ'ında Üstad'ın faytonunun arkasından koşan çocuklar hadisesi ayrıdır, Bolvadin'deki ayrıdır. Tarihçe-i Hayat kitabının Barla Hayatı bölümünde ve Emirdağ Lâhikasında her ikisi de anlatılır. Şöyle ki:

"Bir zaman, Bolvadin Kazasından geçerken, üstadın geldiğini gören ilk ve orta mekteb talebeleri, bilâ-istisna hepsi mektebin bahçesinden çıkarak arabanın etrafını alıp selâm veriyorlardı; ve lisan-ı halleriyle "Hoş geldiniz"

diyerek tebriklerini ve minnetdarlıklarını takdim ediyorlardı. Bunun hikmetini, bir müddet evvel Emirdağında, bindiği faytonun geçtiğini görüp tâ uzaklardan dikenlere basarak "Bediüzzaman dede.. Bediüzzaman dede!" diye Emirdağ köylerinin yollarında koşuşan mâsum çocuklar münasebetiyle, üstadımızdan sormuştuk. O zaman: "Bu mâsumların akılları derketmiyor, fakat ruhları bir hiss-i kablelvuku ile hissediyor ki; Risale-i Nurla bunlar hem imanlarını kurtaracak; hem vatanlarını, hem kendilerini, hem istikballerini dehşetli tehlikelerden muhafaza edecekleri için bu hakikati kalbleri hissetmiş; ve benim Risale-i Nurun tercümanı olmam hasebiyle, Risale-i Nura ait muhabbet, teşekkürat ve minnetdarlığı bana gösteriyorlar." dedi ve onlara dua ettiğini söyledi. Üstad Bediüzzaman, çocukları pek sever, böyle etrafında toplandıklarında: "Masûm olduğunuz için dualarınız makbuldür, bana dua ediniz." diye onlara iltifat ederdi.

İşte, anneleri hep Nur Talebeleri olan Bolvadin mâsumlarının samimî alâkalarının sebebi bu idi. denmektedir." (T.Hayat 160)

HZ. ÜSTAD'IN BOLVADİN'DE DURMAMASININ HİKMETİNİ ŞÖYLE İZAH EDEYİM;

Bolvadin ile Emirdağ sosyal yapı olarak çok farklıdır. Bolvadin hakikaten çok dindar, muhafazakâr bir ilçedir. Emirdağ ise öyle değildi... Bolvadinliler çok dindar olduğu için, dine hizmet eden büyük zatlara çok teveccüh ederlerdi. Üstad Hazretleri teveccühlerden ve geçiş esnasında hâsıl olacak izdihamdan çekindiği için, taksisini seri halde geçirtirdi Bolvadin'den. Bir an taksisi dursa, orada etrafına yüzlerce kadın, çoluk-çocuk toplanıverirdi.

Şoför mahallinde ya Bolvadinli Bayram Yüksel Ağabey, ya da Emirdağlı Ceylan Çalışkan Ağabey oluyordu. Hüsnü Bayram Ağabey de vardır mutlaka ama ben onları hatırlıyorum. Bayram ve Ceylan ağabeyler böyle bir teveccühü bildikleri için, Bolvadin'e girdiklerinde mutlaka kornaya basarlar ancak duraklamadan seri bir tarzda geçerlerdi.

Av. İbrahim Ünlü'nün babası ve iki kardeşi Refet Barutçu Ağabeyle beraber. ANKARA 1970

Soldan; Ömer Özcan, Şahabettin Ünlü, Ahmed Vehbi Ünlü, Refet Barutçu, Abdulkadir Ünlü

BOLVADİN'DE İLK DERSANE ORTAMI VE DERSLER

1959 senesindeyiz. Bolvadin'de İbrahim Ulvi Yavuz vardı, ilkokul ve ortaokul arkadaşım. Bir gün o: "Biz devamlı bir araya geliyoruz, sohbetlerimiz oluyor, sen de gelir misin?" dedi bana. Dershane Bolvadin hapishanenin hemen arka sokağındaki eski yapı bir binada idi. Orada derslere gitmeye başladım. Güzel bir cemaatimiz de vardı. Daha İstanbul'a gelmeden önce, Risale-i Nur derslerine Bolvadin'de gitmeye başlamış oldum.

Burada Bolvadin'deki ders ve dersane ortamını da temas etmek gerekiyor. Zira o yıllarda Üstad yeni vefat etmiş, O'nun, üzerimizdeki manevi tesiri yakinen hissediliyordu. Bu nedenle olsa gerek Risaleleri daha önce tanımış, az-çok anlamış ağabeylerimiz tarafından okunan bahislerde -adeta tahkik derecesinde- hangi dersi almamız gerektiği gibi hususlarda müzakereler yapılıyordu.

Bir diğer husus da; Nur dersine gelenler arasında gerçek anlamda tam bir uhuvvet ve tesanüt anlayışının tezahür etmesi ve birbirimizi her an görme ve görüşme arzusunun olmasıydı. Dersler o kadar uzuyordu ki, gece geç saatlere kadar devam ediyordu. Risale-i Nur'dan istifademiz çok feyizli oluyor, dershanede yirmi dört saat Kur'an, Cevşen, Risale ve ibadet ortamını devam ettirme arzusu doğuyordu. Bu şevkle, iki kişi olarak yirmi dört saat süre ile nöbet tutup, dersanenin açık kalmasını temin ediyorduk.

AĞABEYİME, HARBE NASIL NİYET EDİLECEĞİNİ ÜSTAD ÖĞRETİYOR

Malum 1950 senesinde Kore Savaşı başlamıştır. En büyük ağabeyim İsmail Hakkı Ünlü o sırada askerdeydi. Birlik komutanı gönüllü olmak isteyenleri sorunca ağabeyim, gönüllü oluyor. O, tıpkı hemşerimiz Bayram Yüksel Ağabey gibi Kore Gazisi oldu. Ağabeyim Kore'ye gitmeden önce allahaismarladık demek için kısa bir izinle Bolvadin'e geldi, bizimle görüştü. Sonra rahmetli babam onu Emirdağ'a, Üstad'a götürdü. Orada Üstad'ın duasını aldı... Hatta harbe yani cihada nasıl niyet edileceğini soruyor rahmetli ağabeyim. Üstad da: "Din-i İslâm uğruna, Allah için cihada şeklinde niyet et" diye tavsiyede bulunuyor. Ayrıca Üstad, orada namazını devam ettirmesini de tavsiye ediyor ağabeyim İsmail Hakkı'ya. Hz. Üstad babama dönüp: "Senin oğlun gidip gelenlerden olacak inşallah" diyerek bir iş'arda bulunuyor. Hakikaten rahmetli ağabeyim Kore Savaşının en şiddetli, en kanlı savaşı olan -dört bir yanı Kuzey Kore kuvvetleri tarafından çevrilmiş- Kunuri kuşatmasında bulunmuş ve sağ-salim geri dönmüştü, elhamdülillah.

AV. BEKİR BERK'E YARDIMCI OLUYORDUM

Merhum Avukat Bekir Berk ağabeyle hukuk talebeliğimde zaman zaman Beyazıt Çarşıkapı Kığılı Pasajı'ndaki bürosuna gidip geliyor ve görüşüyordum. Bu büroda daha çok Mehmet Birinci Ağabey bulunur hatta orada yatar-kalkar, her hususta ona yardımcı olurdu. Ben avukat olduktan sonra da Bekir ağabeyle bu beraberliğimiz artarak devam etti. Bilhassa son dönemlerinde Cağaloğlu Piyerloti Caddesi'nde bulunan bürosunda daha yoğun birlikteliğimiz oluyordu. Gece geç vakitlere kadar çalışırdık. Bu büroyu herkes bilmez, bizim gibi alakalı olanlar bilirlerdi. Bazen Kığılı Pasajı'ndaki büroya yatmaya gider, ertesi günü yine çalışmalarımıza devam ederdik. Bekir ağabeyin 1973 senesinde yurtdışına çıkışına kadar böyle devam ettik.

Bu süre içinde af kanunu çıktığından dolayı sanıklarla ilgili ceza davaları ortadan kalkmıştı. Mahkemeler, suç aleti olarak kabul edilen Risale-i Nur eserlerinin müsadere veya iadesi noktasında dosyalarla ilgileniyorlardı. Biz ise, bu çerçevede hazırladığımız emsal mahkeme kararlarının ve bilirkişi raporlarının noter tasdikli nüshalarını çıkarıp, ilgili mahkemelere İstanbul Adliyesi kanalı ile gönderiyorduk. Ekli dilekçemizde de Risale-i Nur'ların herhangi bir suç unsuru taşımadığını, dolayısıyla sahiplerine iade edilmesi gerektiğini ve iadesine karar verilmesini talep ediyorduk. Bu aşamada benim görevim; parşömen kâğıtlara yazılmış net ve okunaklı olmayan emsal mahkeme kararlarını ve bilirkişi raporlarını daktilo ile yazıp çoğaltmak ve Bekir Berk ağabeyin dostu olan İstanbul 13. Noteri Yılmaz Ataksor'a 'Aslının Aynısıdır' diye tasdik ettirip, İstanbul Ağır Ceza veya Asliye Ceza mahkemeleri kanalı ile ilgili mercilere göndermekti. Yürüyen dava dosyalarına konulmak üzere delil ibrazı için gönderiliyordu bu dosyalar. Bekir Berk ağabeyin yurtdışına çıktığı 1973 senesine kadar çalışma yoğunluğumuzun ana konusu budur.

İşte bu gidişattan dolayı Bekir Berk ağabeyle birlikte avukat olarak Risale-i Nur davalarının ceza duruşmalarında hiç bulunmadım. Bekir Berk ağabey, o sıralarda adeta Risale-i Nur'lara karşı son vazifesini yerine getirircesine gayret ve çalışma içindeydi.

YEKTA GÜNGÖR ÖZDEN, BEKİR BERK'TEN ÖZÜR DİLEMİŞTİ

Burada Bekir Berk ağabeyle beraber girdiğimiz bir duruşmayı hatıra olarak anlatayım:

Herhalde 1973 senesi olacak... Yeni Asya Gazetesi'nde, Devlet Bakanı Mehmet Özgüneş hakkında Ümit Şimşek tarafından kaleme alınan bir yazı çıkmıştı. Bundan dolayı Ankara Hukuk Mahkemesi'nde dava açıldı. Ceza davası değil de, hukuk davası... Cevap Layihasını hazırladım, Bekir ağabeyle beraber duruşmaya katılmak üzere Ankara'ya birlikte gittik ve duruşmada hazır bulunduk. Mahkeme salonunda Bekir Ağabey benim sağımda, solumda da Mehmet Özgüneş'in avukatı Yekta Güngör Özden var... Yekta Güngör o zaman Ankara Barosu başkanıydı. Biliyorsunuz sonradan o CHP kontenjanından Anayasa Mahkemesi Üyeliğine getirildi ve iki defa üst üste (1991-1998) Anayasa Mahkemesi Başkanı da seçilmişti...

Duruşmada hâkim dava konusu olan Yeni Asya Gazetesi'nin ilgili nüshasını istedi. Yekta Güngör: "Efendim bu gazeteyi çok aradım ama hiçbir yerde bulamadım, herhalde satılmayan bir gazete ki bulamadım" anlamında kelam etti. Bekir Ağabey oturduğu yerden aniden fırladı ve "Ne demek bu!" diye başladı ateşli bir savunmaya... Yekta Güngör Özden de tecrübeli bir avukattı, tebessüm ederek: "Üstadımız, hep ceza davalarını takip ettiği için böyle bir tavır sergiliyor. Özür dilerim, benim böyle bir kastım yoktu" tarzında beyanlarda bulundu. Bekir Ağabey, Yekta Güngör'ün sözlerini hakaret kabul etti, ona geri adım attırılmış oldu. Bu bir tazminat davasıydı, ceza davası değil.

BEKİR BERK AĞABEYDEN SONRA

Bekir Berk ağabeyin 1973 yılının sonlarında avukatlığı bırakıp yurt dışına ayrılmasından sonra, büro olarak, O'nun yıllarca kullandığı Kığılı Pasajı'ndaki bürosunu kullanmaya devam ettim. Burayı tahliye ettikten sonra Bekir ağabeyden kalan bütün metrukâtla birlikte Üsküdar Duvardibi semtindeki hizmete ait bir daireye taşındım. Bir süre de burada çalıştım. Daha sonra Av. Mehmet Kara'nın beraber çalışma ısrarı üzerine birlikte büro açtık. Bu süreçte de ben yalnızca Risale-i Nur davalarını takip ediyor, diğer özel davaları Mehmet Kara takip ediyordu. Bu arada Mustafa Tuncel de (Safa Mürsel) 1973'de fakülteyi bitirmiş, gazetede köşe yazıları yazıyordu. O da büromuzda bulunuyor, avukatlık stajını tamamlamaya çalışıyordu. Bilahare Mustafa Tuncel de aynı büroda bizimle beraber avukat olarak çalışmaya başladı.

Bu arada yurt sathında tekrar Risale-i Nur eserlerini okumaktan veya bulandırmaktan veya topluca okumaktan dolayı yeni davalar açılıyordu. Bu davalar artık ağır ceza mahkemelerinden Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne taşınmış, DGM'lerde açılıyordu. Daha sonra Sıkıyönetim Mahkemelerinde de davalar ikame edilmeğe başlandı. Bu süre içinde de sadece Risale-i Nur davalarına girdim.

Risale-i Nur davalarında en aktif dönemim Bekir Berk ağabeyin yurtdışına gitmesi ile başladı. İzmir bölgesinde Risale-i Nur davalarını Avukat Reşat Yazak takip ediyordu. Ankara DGM davalarında da Yozgat-Sorgunlu Ömer Akdoğan ile birlikte takip ediyorduk. Ömer Akdoğan'ı, takip ettiği bir hukuk davasının arazi üzerindeki keşfi esnasında şehid ettiler... Avukat Gültekin Sarıgül ağabey de aynı şekilde davaları takip ediyordu...

Türkiye'nin hemen her tarafına gittim. Van, Erzurum, Diyarbakır, Mardin, Trabzon, Zonguldak, Kastamonu, Edirne, İzmir gibi daha birçok merkezlerde davalara girdim. Sayısını bilmiyorum ama epeyce oldu... 1991 senesinde 163. madde kaldırılıncaya kadar bu Risale-i Nur davaları devam etti. 163. madde kaldırıldıktan sonra da Risale-i Nur dersaneleri ve Risale-i Nur hizmetinde bulunanlarla ilgili; tarikatçılık, izinsiz dersane açma gibi münferit davalar olmuştu. Bu türlü davaları da takip ettim.

İÇTİHAD FARKLILIĞI OLSA DA BÜTÜN AĞABEYLERE KARŞI HÜRMETİMİZ VARDI

Bu arada önemli bir davanın seyrini de hatıra olarak anlatmak istiyorum:

Bilindiği gibi Hz. Üstad'ın Risale-i Nur'un serbestçe neşri, Ayasofya'nın cami olarak tekrar ibadete açılması, tevafuklu Kur'anın tab' ettirilmesi gibi hususlarda hükümete ve hizmetinde bulunan talebelerine vasiyeti vardır.

Bu çerçevede İstanbul'da Hattat Halim Özyazıcı'ya tevafuklu Kur'anı yazdırma teşebbüsü oldu. Fakat vefatı ile bu iş devam ettirilemedi. Ancak daha sonra başta Zübeyir Gündüzalp, Tâhirî Mutlu ve diğer ağabey ve kardeşlerin gayretleriyle Hattat Hamid Aytaç'a yazdırıldı tevafuklu bir Kur'an. Bu Kur'an, Tâhirî Mutlu ağabeyin müdebbiriyetinde gerekli tashihler yapıldıktan sonra, 1974 yılında ilk olarak İstanbul'da siyah renkli olarak tab ettirildi.

Bu arada, Hüsrev Ağabey kendi hattı ile neşredilmesini arzu ettiğinden dolayı Hattat Hamid Aytaç'a yazdırılan nüshanın neşredilmesini istemedi ve İzmir Asliye Hukuk Mahkemesi'nde Tâhirî Mutlu, Mustafa Sungur ve diğer ağabeyler hakkında dava açıldı. Davayı âcizane ben takip ettim. Dava sürecinde muhakeme usulü gereği Hüsrev ağabeyin kendi imzası altında ve avukatı vasıtasıyla mahkemeye sunulan dilekçelere ben cevap veriyordum.

Burada bir meselenin altını çizmem gerekir; cevap layihasını yazdıktan sonra Tâhirî ağabeye giderek cevabımı okumak istiyordum. Tâhirî ağabey: "Kardeşim ben hukukçu değilim, gerek yok" anlamında mukabele ediyordu. Ben de: "Ağabey, cevapladığım dilekçe Hüsrev ağabeye ait. Belki ona karşı uygun olmayan bir beyanım olabilir. O da benim ağabeyim, onun için size okumak istiyorum" der ve okurdum. O da: "Tamam kardeşim, verebilirsin" derdi.

Bazı duruşmalara Hüsrev Ağabey bizzat katılırdı. İçimden onun Risale-i Nur'a olan hizmetlerinden dolayı elini öpme isteği olur, ancak yanlış anlaşılır diye vazgeçerdim. Bizler Risale-i Nur'dan ve Tâhirî, Zübeyir, Bayram, Sungur gibi ağabeylerden hizmette bulunmuş herkese karşı saygı ve sevgi dersini almıştık. Bazı meselelerde

içtihad farklılığı olsa, hatta bu farklılıkta bir tarafı tercih etsek de, diğer ağabeylere olan sevgi ve saygımızda herhangi bir farklılık sergilemezdik.

Bu Kur'an davası İzmir'de Hüsrev Ağabey tarafından devam ettirilmedi, neticelendirilmedi. Daha sonra Hüsrev ağabeyin yazdığı Kur'an üzerindeki hakkını Hayrat Vakfı'na, Tâhirî ağabeyler de Hamid Aytaç'a yazdırdıkları Kur'an üzerindeki haklarını Hizmet Vakfı'na devrettiler. Bunun üzerine İzmir Asliye Hukuk Mahkemesindeki dava, İstanbul Mahkemeleri nezdinde Hayrat Vakfı ile Hizmet Vakfı arasında devam ettirildi. Bu davayı da bu fakir takip etti.

Netice olarak bu dava, İstanbul'da muhakeme sürecinde bilirkişilerden alınan raporla; "Hamid Aytaç'a yazdırılan Kur'anın neşri ile diğer tarafın hak ve hukuku ihlal edilmediği anlaşıldığından, Hayrat Vakfı tarafından açılan davanın reddine" şeklinde sonuçlandı.

Tevafuklu Kur'an'ın Basımı İle İlgili Açıklamalar:

Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin Tevafuklu Kur'anı matbaalarda tab ettirme vasiyeti vardı. Hz. Üstad hayatta iken bunu göremedi. Vefatlarından on dört sene sonra gerçekleşti bu önemli hizmet. Hem de epeyce bir uğraştan sonra. Merak edilen bu konunun hem unutulmaması hem de kayda girmesi için bu işte faal olarak görev alan üç ağabeyimize, Mehmed Fırncı, İsmail Yazıcı ve Galip Gigin'in bilgilerine başvurdum. Anlattıklarını aynen aktarıyorum. Ömer Özcan

Mehmed Fırncı:

Üstad'ımız hayatta iken Kur'an Tetkik Heyeti o zaman İstanbul'daydı. Ankara'ya, Diyanet'e aldılar sonradan. Bu Tetkik Heyeti'ne Hüsrev ağabeyin yazdığı nüsha gösterildi. Üstad'ta Hüsrev ağabeyin ilk yazdığı nüsha vardı. Biz Hattat Halim Özyazıcı'ya onu götürmüştük. Hüsrev Ağabey sonradan epeyce Kur'an daha yazdı. Ben de ilk defa tevafuklu Kur'an'ı o zaman görmüş oldum. 1950 veya 1951 yılında olacak. Herhalde 1950 olacak, Halk Partisi daha iktidardaydı. Tetkik Heyeti'nden, "Bunu bir hattatın yazması lazım, bu yazı ile olmaz" diye cevap vermişlerdi. Öyle kaldı... Bir hattata yazdırma işi de olmadı.

1962'den sonra biz Hattat Halim Özyazıcı ile tanıştık, Kur'anı gösterdik. Bize: 'Burada olmaz, bu ambarların bulunduğu yerde benim bu bağımı satalım, Erenköy taraflarında bir ev alalım, orada bu işe başlarız' dedi. Kur'an yazarken çok huzur-u rabbani olması lazımdı... Fakat maliyet çok yüksek...

Fakat Risale-i Nurların (Arabî) yazılarını Halim Özyazıcı'ya yazdırdık biz. Yazdırabildiğimiz kadar; Sözler, Mektûbat, Lem'alar... Şuâlar'ın yazılarını hatta sonradan Hattat Hamid Aytaç yazdı. Halim hocanın yazdığı yazıların orijinalinin bir kısmı Sözler Yayınevi'nde, bir kısmı da Ahmed Aytimur ağabeydedir... Hamid hocanın yazdıkları zaten Sözler Yayınevi'nde...

O sırada Hattat Halim hoca bu yazıları yazarken, Şevket Rado, bir Hafız Osman Kur'an'ı bastırmak istedi. Ama bunun tashih edilmesi lazımdı. Bu defa Halim Özyazıcı ile onlar devreye girdi. Ama bu arada Halim hoca, o Şevket Rado'nun bastracağı Kur'an'ın tashihini yaparken, yolda gidip-gelirken 1964'de bir trafik kazasında vefat etti. Allah rahmet etsin. Sonra Şevket Rado o Kur'an'ı tashih ettirmeden bastırıldı. Şevket Eygi o zaman onu Bugün Gazetesi'nde çok tenkit etmişti.

1966'dan sonra Zübeyir Gündüzalp ve Ahmed Aytimur ağabeyler tevafuklu Kur'anı bir hattata yazdıralım diye kararlaştırmışlar. Ahmed Aytimur ağabeyin Hattat Hamid Aytaç'la biraz tanışıklığı varmış. Ona gitmiş bir anlaşma yapmış. Uzun bir zamanda 4-5 forma yazmıştı Hamid hoca. Ondan sonra kaldı. Epey müddet öyle kaldı. Sonra Zübeyir Ağabey beni çağırdı: "Ahmed Aytimur'la anlaşma olmuş, ama şu anda yazılmıyor, kaldı. Sen bu Hamid Aytaç hocayla tanış, görüş bunu bu hususta ikna et. Hatta günde üç defa uğra" diye söyledi bana. Hattat Hamid Aytaç hoca ile tanıştım. Her gün bir şeyler alıp yanına gidiyordum. Hamid Hoca yaşanması mümkün olmayan bir tarz ile yaşıyordu. Çok acayip... Ben iyileştirmek için elimden gelen her şeyi yaptım, ama Hamid Hoca o hale almış, onun içinden çıkamıyordu. Uzun mesele...

Ahmed Aytimur Ağabey iyi bir para ile anlaşma yapmış Hamid Hoca ile. 'Bununla olmaz kardeşim' demiş... Miktarları söylemiyorum... Ben Hamid hocaya: 'Sen yaz, her bitirdiğin cüz'de ben o dediğin miktarda getireceğim' diye söyledim. Zübeyir Ağabey böyle talimat vermişti. Tâhirî Ağabey Kur'an yazımı tamamlandıktan sonra, Kur'an'ın tashihlerinde girdi devreye. Burada Zübeyir ağabeyin iradesi yüzde yüzdür. Bu Tevafuklu Kur'an yazdırmanın mali bedelini de Selahaddin Akyıl karşıladı. Bütün maliyeti Selahaddin Akyıl karşıladı. Allah razı olsun. Hamid Aytaç 1982'de vefat etti.

Fırıncı ağabeyden sonra Selahaddin Akyıl ağabeyle görüştüm. Şu açıklamayı yaptı:

Selahaddin Akyıl

Hamid Aytaç'ın Tevafuklu Kur'anı yazmasına karşılık bedel olarak Vanlı merhum Hamid Kuralkan ve kardeşleri bir daire vermeyi vaat ettiler. Faka bu gerçekleşmedi. Sonra biz İstanbul'da bir apartman dairesine denk bir bedeli Hamid Aytaç'a peyderpey ödedik.

Mehmed Fırıncı ve Selahaddin Akyıl ağabeylerin kaldığı yerden, Tevafuklu Kur'an'ın tashihinde emeği geçen İsmail Yazıcı ağabeye başvurduğum. Açıklamalarını okuyalım.

İsmail Yazıcı

1967 yılında İstanbul'a geldim. İstanbul Üniversitesi Arap-Fars filolojisine kaydoldum. 1970 yılında da hocam merhum Hattat Hamid Aytaç beyden hat dersi almaya başladım. Benim hocamdan ders almaya başladığım tarihte tevafuklu Kur'an-ı Kerim'in yazılma işlemi tamamlanmıştı. Yazılan formalar tashihe getiriliyordu. Bir ara hocam Hamid beyi, merhum Tâhirî ağabeyin kontrolünde tashihler yapması için Tâhirî ağabeyin kaldığı Kocamustafapaşa'da bulunan Tevruz apartmanına götürüyorduk. Bina yedi katlı olduğu için oraya 'seb'a semavat' diyorduk biz. Binada asansör de yoktu. Bu yüzden Hamid Bey inip çıkarken çok zorlanıyor, zaman kaybı oluyordu. Bu işin bu şekilde yürümeyeceği anlaşılınca Hamid Hoca bizleri eğitime tabi tuttu ve 'secavend' ağırlıklı tashihleri yapmamıza izin verdi. Bizim yapamadıklarımız hocam Hamid Bey tarafından yapılıyordu. Tevafuklu Kur'an'ın tashihinde merhum Tâhirî Mutlu ağabeyin himmet ve gayretleri unutulmaz. O'nun emeği çöktür. Hatta Tetkik Heyeti'nin gözünden kaçan çok mühim bir iki tashih de o yakalamıştır. Onlar bile, Tâhirî ağabeyin bu dikkatine hayranlıklarını ifade etmişlerdir.

İlk Tevafuklu Kur'an'ları matbaasında basan Galip Gigin ağabeyin açıklamaları ile devam edelim.

Galip Gigin:

Matbaanın adı "NURTAN" idi. İlk önce Fındıkzade Taşkasap'ta evin altında basit bir makinem vardı. Sonra Beyazıt Gedikpaşa'da çalıştık. Daha sonra Unkapanı'na gittik. Yeni makineler aldık, yavaş yavaş matbaamız büyüdü. Son gelen makineyi Almanya'dan getirtmiştik.

1970'li yıllarda (1974) ilk Tevafuklu Kur'an'lar bizim matbaada basıldı. O iş bize nasip oldu. Mehmed Fırıncı çok ilgileniyor, çok gelip gidiyordu matbaaya. Rahmetli Tâhirî Ağabey çok ilgileniyor, gelip gidiyordu. Matbaaya gelirken bize kurabiye gibi şeyler getirirdi. Bir ara mahkemenin baskıyı durdurma kararı geldi bana. Tâhirî ağabeyin acaba baskı işleri yarım kalır mı diye endişesi vardı. Ama biz basmaya devam ettik. Hatırımında kaldığına göre beş bin nüsha Tevafuklu Kur'an basmıştık. Daha sonra Almanya'da matbaa kuruldu, Tevafuklu Kur'an'lar orada basılmaya başlandı. Matbaa işlerini şimdi çocuklar devam ettiriyor. "NAMAŞ" yaptık ismini.

YEŞİL BAYRAK HADİSESİNİ TAHKİK EDEN SAVCIYLA TANIŞTIM

Biraderim Mahmut Şahabettin Ünlü'nün ilk öğretmenliğe başladığı yer Emirdağ'dır. Babam ve validem genellikle onun yanında bulunduğundan zaman zaman onları ziyaret için Emirdağ'ına uğrar, bir kaç gün kalırdım. Bu vesile ile başta akrabamız Hamza Emek olmak üzere Ahmet Urfalı, Terzi Sadık Kalender ve Demirci Mürsel Akdeniz ağabeylerden Hz. Üstad'la ilgili bizzat dinlediğim önemli hatıralar olmuştu. Bunlardan bazılarını anlatayım:

Emirdağlı Demirci Mürsel (Akdeniz) ağabey anlatmıştı:

"Sene 1958... Başvekil Adnan Menderes'in Bolvadin üzerinden Emirdağ'ına geleceği haberi geldi. Bunun üzerine bazı arkadaşlarla anlaşarak Menderes'i karşılamak üzere -Bolvadin'den Emirdağ'ına gelen yola bakan- Çarşı Camii'nin minaresine çıktım. Minarenin şerefesinden bayrak sarkıtacağım. Aşağıdan gelecek ayyıldızlı bayrağı beklerken, caminin Kelime-i Tevhid yazan yeşil bayrağı geldi. Ben de aldım o yeşil bayrağı minarenin şerefesinden salladım. Bu hadise o zamanın bütün gazetelerinde 'Yeşil Bayrak' hadisesi olarak yer almıştı. Bilahare hakkımızda adli tahkikat başlatıldı."

Demirci Mürsel ağabeyin anlattığı bu hadisenin devamını, olayın adli tahkikatını yapan o zamanki Emirdağ Savcısı Şevki Arat beyden yıllar sonra dinledim ben. Şevki bey, 1959'dan itibaren İstanbul Adliyesi'nde görev yaptı, İstanbul Başsavcılığına kadar yükseldi. 1992 yılında emekli oldu. İnançlı, dürüst tam bir hukukçuydu.

Emirdağ'ında görev yaptığını ve Üstad'la da görüştüğünü Hamza Emek ağabey'den öğrenmişim. Bir vesile ile tanıştım kendisiyle. Zaman zaman odasına gider, sohbet ederdik.

Yeşil Bayrak hadisesiyle ilgili Savcı Şevki Arat beyden dinlediklerim: "Emirdağ'da yeşil bayrak hadisesinde sanık olarak getirilenlerin ifadesini ben aldım. Sanıkların anlatımı ve kamuya mal olan hadisenin oluş tarzı itibariyle herhangi bir suç unsuru görmedim ve sanıkları serbest bıraktım. Adliye tek katlı olduğu için serbest bıraktığım sanıkların dışarıda tekrar kelepçelendiğini pencereden gördüm. Polisleri çağırttım ve 'Niçin kelepçeliyorsunuz? Ben onları serbest bıraktım' ikazım üzerine kelepçeleri çıkarttılar." Şevki Arat Bey bu beyanlarına ilaveten: "Bu hadisenin tahkikatı nedeniyle beni Afyon'dan ve Ankara'dan aradılar, sanıkları tutuklamamı istiyorlardı. Buna rağmen ben serbest bırakmıştım" dedi. Ancak Afyon Savcılığının itirazı üzerine sanıklar tekrar tutuklanmışlardı.

EMİRDAĞ CUMHURİYET SAVCISI BEDIÜZZAMAN'IN HUZURUNDA SARSILARAK AĞLIYOR

İstanbul'da, yine bir gün Savcı Şevki Arat beyi odasında ziyaret ettim. O'nun, Emirdağ'da Savcı olarak görev yaparken Hz. Üstad'ı ziyaret ettiğini Hamza Emek ağabeyden duymuştum. Kendisine sordum... Üstad'la görüşmesini şöyle anlattı bana: "Mesaiden önce erken saatlerde Hoca'ya/Üstad'a uğramayı düşündüm. Evden çıktım, evinin bulunduğu bedestene doğru gidiyorum, karşıma Üstad'ın talebelerinden Zübeyir çıktı: 'Üstad sizi bekliyor' dedi. Birlikte gittik. Odasına girince beni bir ağlama tuttu, adeta çocuklar gibi gözyaşı dökerek sarsıla sarsıla ağlamaya başladım. Yanına vardım, diz çöktüm. Üstad müşfik elleriyle sırtımı sıvazladı. O anda birden bire sükûnet hali geldi bana. Bu halin velilere ait bir hal olduğunu bilahare öğrendim." Bu ziyaretin tarihini Savcı Şevki Arat beye sormadım ama 1950 senelerinin ikinci yarısında olması lazım.

BEDIÜZZAMAN MENFİ BİR ADAMI YANINA YAKLAŞTIRMİYOR

Yine bir gün İstanbul'da, Savcı Şevki Arat beyin odasına mutad veçhile girmiştim. Yanında daha önceden -yine Şevki beyin odasında- tanıştığım Emirdağlı İstanbul adliyesinde icra müdürlüğü yapan zat vardı. Mutad veçhile bahis Üstad'tan açıldı. Emirdağlı zat: "Bir gün Emirdağ'dan bir arkadaşla Bolvadin'e memurlar kulübüne gitmiştik. Dönüşte 'Kapaklı' olarak bilinen mevkie geldik. Baktık, Bediüzzaman Kapaklı Çeşmesi'nin yanındaki namazgâhta talebeleriyle beraber bulunuyor. Yanımdaki kişi Bediüzzaman'ı görünce görüşmek için yanına gitmek istedi, ona doğru yöneldik. Bediüzzaman, yanındaki talebesine beni işaret ederek o gelmesin dedirtti." Burada Şevki bey devreye girerek 'ulan senin gibi .... birisini kabul eder mi Bediüzzaman' diye ilavede bulunmuş ve gülüşmüştük. Maalesef o zat, tanıdığım kadarıyla Üstad tarafından kabul edilemeyecek kadar menfi vasıflara sahipti.

Kapaklı Çeşmesi; Bolvadin-Emirdağ arasında Bayram Yüksel ağabeyin eski ismi Çoğu, yeni ismi Kemer kaya olan köyünün biraz ilerisinde dar bir geçit kenarındadır. Buraya Kapaklı Mevkii denilir. Bu çeşmenin suyunu Hz. Üstad'ın tercihan içtiğini bütün ağabeylerden duydum. Yol genişletme çalışmaları nedeniyle bu mevkiin şimdi eski halinde olmadığını da gördüm.

ÜSTAD, SİYASİ MEKTUPLARIN ALTINA BİZİM İSİMLERİMİZİ YAZDIRIRDI

Önemine binaen Terzi Sadık, Hamza Emek ve diğer Emirdağlı ağabeylerden duyduğum bir hatırayı da nakletmem gerekiyor.

Emirdağ Lahikası-II kitabında bazı mektupların altında 'Sadık' olarak ismine yer verilen Terzi Sadık (Kalender) ağabeyden kendi terzi dükkânında dinlemişim: "Hz. Üstad, siyasi muhtevalı bazı mektupları bizzat kendisi yazdırır, altına da bizlerden uygun gördüğü talebelerinin ismini yazdırırdı. Ancak bunu bizlerden habersiz değil, bizleri bilgilendirerek yapardı." Bu hatırayı Sadık ağabeyin yanında, Hamza Emek ve sair ağabeylerden de duydum.

SON BÜYÜK RİSALE-İ NUR DAVASI 1999 SUSURLUK DAVASIDIR.

1999 senesinin yaz aylarında, Balıkesirli İbrahim Okur ağabeyin Susurluk/Aziziye köyünde bulunan yazlığında bir Risale-i Nur okuma programı düzenleniyor. 26 Ağustos 1999 tarihinde gece, köye jandarmanın yaptığı bir baskınla epeyce gözaltına alınanlar oluyor. Yetmiş yakın kişi vardı... Prof. Şener Dilek de içlerinde... Yanlış hatırlamıyorsam birkaç gün kadar hapiste kalmışlardı. O davayı da ben takip ettim... O sırada emekliydim ama İstanbul Barosuna kayıtlı idim.

Baktım ki, orada kasıtlı hareketler var... Hâlbuki 163. madde o tarihte yok. Ancak savcının, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 8. maddesinin birinci fıkrası olan "Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozma" iddiası ve isnadı üzerinden soruşturmayı yürütmekte olduğunu müşahede ettim. Bunun üzerine yanımda getirdiğim Risale-i Nurlarla ilgili emsal kararlar üzerinden, tutuklama talebi ile dosyanın sevk edildiği Sulh Ceza Hâkimi ile görüştüm, gerekli açıklamalarda bulundum. Ancak araya öğle tatili

girmiş olduğundan işlemlere başlanamadı. Bu arada savcılığın da Sulh Ceza Hâkimi üzerinde etkileme davranışlarını müşahede ettim. Dosyanın görev nedeniyle İstanbul DGM'ye gönderilme ihtimali ağırlık kazanması üzerine emsal kararları dosyaya bırakarak İstanbul'a döndüm. İstanbul'da yaptığım çalışmalar üzerine İstanbul DGM savcılığı 1999/1960 hazırlık 1999/385 Sayılı karar ve 23.09.1999 tarihli takipsizlik kararı ve bu kararlar birlikte 'emanettin 1999/881 sırasında kayıtlı eşyaların –ki çoğu Risale-i Nur eserleridir- sahibine iadesine' karar verilmiş oldu. Son büyük Risale-i Nur Talebeleri ile ilgili dava bu olmuştur... Gariptir; Aziziye, Balyoz Davasının ünlü paşası Çetin Doğan'ın da köyüdür... (28 Şubat Paşası...)

SÖZLER YAYIMEVİ'NİN KURULMASI

Sözler Yayimevi'nin kurulması ağabeylerin müşterek kararı ile olmuştur. Risale-i Nur eserlerinin, ilk defa resmen basım ve neşriyatını yapan Sözler Yayimevi'dir. Bu yayinevi ağabeylerin müşterek kararı ile 1975 yılında Abdullah Yeğin ağabeyin üzerinden kurulmuştur.

Sözler Yayimevi'nin kurulması kararı şöyle alınmıştır:

Sözler Yayimevi'nin 1975 senesinde kurulmasından önceki Risale-i Nur neşriyatımız eski baskıların tekrarı şeklinde oluyordu. Şöyle izah edeyim; mesela 1959 yılında Sinan Matbaası'nda basılmış bir kitap var. O kitabın sonraki basımları da aynı tarih ve aynı matbaanın adı üzerinden devam ediyordu... Diyelim biz kitabı 1965'de basmışız, üzerine 'Sinan Matbaası, 1959' yazıyoruz. Hâlbuki o tarihler itibarıyla bazı Risale-i Nur kitapları hakkında Sulh Ceza Hâkimliğince verilmiş toplatma kararları var. O kararlar bir şekilde Emniyet'ten Mahkemenin talebi üzerine gönderiliyor, karşımıza çıkıyordu. Bu kararların daha sonraki tarihlerde aynı kitapla ilgili olarak Ağır Ceza veya Asliye Ceza mahkemelerince verilmiş 'suç unsuru bulunmadığı ve sahibine iadesi kararları' ile hukuki hükmü kalmadığı anlatılsa da bazı hâkimler nezdinde sıkıntı verdiriyordu. Kendi kendimizi sıkıntıya sokuyorduk... Bu durumu bazı hâkimlere anlatmak zor oluyordu. Bazı hâkimler kolaylık gösteriyor, anlıyordu ama bazıları da anlayış göstermiyordu.

Bunun üzerine başta; Tâhirî Mutlu, Abdullah Yeğin, Mustafa Sungur, Bayram Yüksel, Hüsnü Bayram, Ahmet Aytimur, Mehmet Fırıncı, Mehmet Birinci ağabeylerle, girdiğim davalardan çıktıkça görüştüm. Onlara şöyle bir teklifte bulundum: "Ağabeyler, ben bir neşir programı yaptım. Biz bu neşir programı çerçevesinde önce küçük risalelerden başlamak üzere Risale-i Nur'ları Basın Kanunu, Matbaalar Kanunu çerçevesinde resmen basalım, üzerine matbaanın adını, baskı tarihini koyalım; prosedür çerçevesinde götürelim basın savcılığına teslim edelim. İlk defa küçük risalelerden başlayalım, neşriyatı resmen devam ettirelim." dedim. Bu teklif ağabeyler tarafından kabul edildi ve Abdullah Yeğin Ağabey üzerinden Sözler Yayimevi kuruldu.

'SÖZLER YAYIMEVİ', 'SÖZLER YAYINEVİ' ADIYLA MUSTAFA SUNGUR'A DEVREDİLDİ

Sene 1976. Sözler Yayimevi, kurulmasından kısa bir müddet sonra yine ağabeylerin verdiği karar üzerine Abdullah Yeğin ağabeyin üzerinden, Mustafa Sungur ağabeye devredildi. Bu devirle, iki ayrı yayın teşkil edilmiş olmadı. Sungur Ağabey adına Sözler Yayinevi, Abdullah Yeğin ağabey adına kurulmuş olan Sözler Yayimevi'nin aynen devamı olmuştur.

Sözler Yayimevi tarafından neşredilmekte olan eserlerle ilgili açılan davaları gerek Abdullah Yeğin ve gerekse Mustafa Sungur ağabeyin avukatı olarak ben takip ettim. O zaman Yayinevi şirket değil, şahıs üzerine kuruluydu. Şirkete, sonradan dönüştürüldü.

Sözler Yayimevi'nde ilk basılan eser, "Nur Âleminin Bir Anahtarı" kitabıdır. Kanun gereğince basılan kitaplar basın savcısına teslim ediliyordu. Kitap basıldı, hemen arkasından İstanbul İkinci Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı. Yasak kitap kapsamında değil de, 163. maddeye aykırılık iddiası ile açılıyordu. Abdullah Yeğin Ağabey hakkında sanık olarak açılan ilk dava "Nur Âleminin Bir Anahtarı" davası oldu ve gerekli savunmaları yaptım... Savcı sol görüşlü birisiydi, buna rağmen o da muhakeme neticesinde sanığın beraatını, kitabın suç unsuru olmadığından iadesi gerektiği mütalaasında bulundu. Bu beraat kararı Sözler Yayimevi tarafından basılan diğer kitaplar için emsal teşkil etti... Sözler Yayimevi/Yayinevi adına çıkan bütün kitaplar, bu şekilde gerek İstanbul'da, gerekse yurt dışında hep muhakeme gördü, dava konusu yapıldı. Her çıkan kitap, dava konusu oldu. Hepsisi de beraat aldı.

T. C.
İSTANBUL İKİNCİ
NOBELİĞİ - ÜRNEK - -

K R A R

10088
28 Mart 1984

Bentley
Sabitli

İSTANBUL
BACIN TOPLU ARLIYA
CEZA MAHAKEMESİ

Kesim : 977/157
Karar : 977/297
C.Sav. : 977/275
Başkan : Sabri Özel 8250
Hakim : Hüseyin Yücel 8686
Hakim : İlhan Özalp 9245
C.Sav.Y. : Çetin Tekin 14653
Katip : H.Üresan Ördal

Davacı : F.K.
Maznun : MUSTAFA SUNGUR Mehmet oğlu 929 D.10 İst.Şüpheliye Hırsızlık
Suç : 44 mskm
Suç tar. : 29.3.1977

22.6.1977 tarihli ve 577/275 sayılı idari karar ile ağırlık kamu davasının Yüksek Hakimler Kurulundan tebliğ olunan kâden tedviline göre İst.Toplu Baccin ARLIYE Ceza Mahkemelerinde yapılan şüpheli duruşmaları sonunda gerek görüşülüp düşmüştür.

1. Bu kararın çıkarılması sebebiyle İst.Şüpheliye Ceza Mahkemesi tarafından yapılan ara kararları hakkında yapılan ara kararların 30.12.1977 tarihinde İstanbul'da bulunan Said Nursi'nin yazdığı 'Risale-i Nur Eserleri' kitabına 'Nurun İlk Kapısı' başlıklı kitapta yazılanlar üzerine ve bu kitabın Said Nursi'nin öğütlerine aykırılık teşkil eder tarzda kanunun öngördüğü şekilde yazılanlar hakkında karar verildiği ve bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

2. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

3. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

4. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

5. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

6. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

7. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

8. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

9. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

10. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

11. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

12. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

13. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

14. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

15. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

16. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

17. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

18. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

19. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

20. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

21. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

22. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

23. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

24. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

25. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

26. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

27. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

28. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

29. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

30. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

31. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

32. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

33. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

34. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

35. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

36. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

37. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

38. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

39. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

40. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

41. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

42. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

43. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

44. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

45. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

46. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

47. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

48. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

49. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

50. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

51. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

52. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

53. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

54. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

55. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

56. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

57. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

58. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

59. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

60. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

61. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

62. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

63. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

64. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

65. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

66. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

67. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

68. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

69. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

70. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

71. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

72. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

73. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

74. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

75. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

76. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

77. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

78. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

79. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

80. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

81. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

82. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

83. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

84. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

85. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

86. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

87. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

88. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

89. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

90. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

91. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

92. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

93. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

94. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

95. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

96. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

97. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

98. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

99. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

100. Bu kararın uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması hakkında karar verildiği görülmüştür.

Sözler Yayınevi sahibi Mustafa Sungur'un 1977'de bastırıldığı 'Nurun İlk Kapısı' davasında beraat ilanı

20.11.1984 TARİHİ, RİSALE-İ NUR ESERLERİ İÇİN İKİNCİ BİR MİLATTIR

26 Mart 1984 tarihinde, İstanbul Cumhuriyet Savcılığına bir yazı geliyor. Genel Kurmay'dan, Adalet Bakanlığı'na, oradan da Savcılığa geliyor yazı. "Bu risaleler rejime aykırıdır, ama halen basılıp neşrediliyor. Çeşitli basın ve yayın organlarında propagandası yapılıyor. Bu kitapların suç teşkil edip, etmediğine..." dair bir yazı... Diğer bir ifade ile savcılığı tahkikat için harekete sevk eden bir yazı. İstanbul Cumhuriyet Savcılığı bu yazıya istinaden Sözler Yayınevi'ne bir yazı göndererek, bastığımız Risale-i Nur kitaplarının tamamını istiyor.

Ben o zaman, Sözler Yayınevi'nin davalarını takip ediyorum ve hukuk müşaviriyim. Hemen Savcı Hüseyin Şermet Beyin yanına gittim: "Hüseyin Bey, biliyorsunuz Risale-i Nur'un pek çok hukuki geçmişi ve safahatı vardır, ben size sadece Risaleleri değil, emsal bilirkişi raporlarını ve beraat kararlarını da getireceğim" dedim. "Tabi İbrahim Bey, sen bir dosya halinde onları da ekle, kitaplarla beraber getir" dedi. Bilirkişi raporlarını, emsal beraat kararlarını dosyalayıp, savcıya verdim.

Sadece 163 madde için değil, Tekke ve Zaviyeler Kanunu, Harf İnkılabı Kanunu, Türk Ceza Kanununun 312. maddesi de dâhil olmak üzere diğer kanunları da nazara alacak şekilde Risale-i Nur eserlerinin cezai mevzuata aykırı olup olmadığına dair Savcılık bir bilirkişi heyetine inceleme yaptırdı. İstanbul Hukuk Fakültesi ceza hukuku öğretim üyelerinden Prof. Dr. Erol Cihan, Prof. Dr. Kayıhan İçel ve Doç. Dr. Köksal Bayraktar'dan oluşan bilirkişi heyeti incele yaptı. Bu heyetin 1353 Sayılı Türk Harflerinin Kabulü Hakkında Kanun, 677 sayılı Tekke Ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklarıyla Bir Takım Ünvanların Men ve İlgasına dair Kanun, 6187 sayılı Vicdan ve Toplanma Hürriyeti Hakkındaki Kanun ve TCK 161,163,311,312 maddeleri muvacehesinde yaptıkları inceleme neticesi tanzim ettikleri (22) sayfa müspet raporlarına istinaden, Savcı Hüseyin Şermet Bey -vafat ettiyse Allah rahmet etsin- önce 20 Kasım 1984 tarihinde, sonradan eklenen Barla ve Kastamonu Lâhikaları için de 20 Aralık 1984 tarihinde bütün Risale-i Nur Külliyyatı'nın tamamı için takipsizlik kararı verdi... Bu takipsizlik kararıyla, 20 Aralık 1984 tarihi Risale-i Nur eserleri için hukuki bir milat olmuştur.

Risale-i Nur eserleri için, 15.06.1944 tarihli Denizli Ağır Ceza Mahkemesinin kararı birinci milat iken, 20.11.1984 tarihi de İstanbul C.Savcılığının Takipsizlik Kararı ikinci bir milattir.

TAKİPSİZLİK KARARININ SON PARAGRAFI ŞÖYLEDİR:

"Bu duruma göre incelenen Said-i Nursi'nin yazdığı ve Sözler Yayınevi tarafından Mart-1984 tarihinde yayınlanan 35 adet kitabın yapılan incelemesinde gerek T.C.K.nun 161, 163, 311 ve 312. maddelerini ihlal eder bir durum mevcut olmadığı gibi, 1353 sayılı, 677 sayılı ve 6187 sayılı kanunları da ihlal eden bir husus tesbit edilemediği yukarıdan beri izah edilmeye çalışıldığı bilirkişiler Prof. Dr. Kayıhan İçel, Prof. Dr. Erol Cihan, Doç. Dr. Köksal Bayraktar'ın düzenledikleri 22 sahifeden ibaret 19.11.1984 tarihli raporları ile ve evrak arasında mevcut

MİLLİYET GAZETESİ'NDE "KARARI SİZ VERİN" BAŞLIKLIL İLÂN ÜZERİNE

Sözler Yayınevi kuruluşundan itibaren Risale-i Nur Külliyyatı'nın tamamını resmi olarak neşretmesine rağmen, neticesi beraat olsa da kitaplar hakkında açılan ve devam eden davalar yüzünden 'bu eserler yasak değildir, serbestçe neşrediliyor' imajı bir türlü silinmiyordu. Neşredilen kitaplar hakkında daha önceden verilmiş beraat kararları olmasına rağmen açılan davalar da bu imaja kuvvet veriyordu. Hakkında dava açılan kitapların sonuna, alınan kararın özeti konuluyor; bu durum ise okuyucu açısından ayrı bir şaibeye sebep oluyordu. Bu sıkıntının giderilmesi için yayınevi tarafından bazı gazete ve dergilerde Risale-i Nurların basılıp satıldığına dair ilanlar ve reklamlar verilmesine karar verildi.

Hatta o sıralarda Cumhuriyet gazetesi bünyesinde kurulan "CUMHURİYET KİTAP KULÜBÜ"ne üye olunarak o kesimdeki okuyuculara da ulaşılmaya çalışıldı. Gazetenin ekinde çıkan ilanlar ve Risale-i Nur eserlerini neşreden Sözler Yayınevi'nin 'Cumhuriyet Kitap Kulübü' üyesi yapılmış olması, bu gazetenin okuyucuları arasında tartışmalara da sebep olmuştur.

Gazetelerde Risale-i Nur eserlerinin reklamı yapılmaya başlandı. Sözler Yayınevi tarafından neşredilen kitaplar Cumhuriyet Gazetesi'nce kurulan 'Cumhuriyet Kitap Kulübü' üyesi yapıldığından bu ilanlar rahatlıkla gazetelerde yer alıyordu.

Daha sonra 1985'de Sözler Yayınevi, Milliyet Gazetesi'ne Risale-i Nur'un mahiyetini, maksadını açıklayan - eserlerin fotoğrafları ile beraber- bir ilan verdi.

9 Mart 1985'te, 12 Eylül hükümetinin Adalet Bakanı Rifat Beyazıt, 19 Ocak 1985 tarihli Milliyet Gazetesi'nde çıkan "Kararı Siz Verin" başlıklı bu Risale-i Nur ilânı üzerine hükümete bir soru önergesi verdi. Cevap veren devrin Turgut Özal hükümetinin Adalet Bakanı Necat Eldem: "Risale-i Nur'da bir suç unsuru bulunmadığının, savcılık araştırması neticesinde anlaşıldığını..." açıklamıştır.

SÖZLER Yayınevi tarafından 19 Ocak 1985 tarihli Milliyet Gazetesi'ne verilen ilan